

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-630 (mr. E.L.A. van Emden, voorzitter en mr. A.C. Bek, secretaris)

Klacht ontvangen op : 20 maart 2019
Ingediend door : Consument
Tegen : ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak : 2 september 2019
Aard uitspraak : Bindend advies

Samenvatting

De Bank heeft in 2011 een hypothecaire geldlening aan Consument verstrekt. In 2018 heeft Consument verzocht om een verhoging van deze hypothecaire geldlening. De Bank heeft dit verzoek afgewezen, waarna Consument een aanvraag voor een persoonlijke lening bij de Bank heeft ingediend. De Bank heeft de persoonlijk lening wel verstrekt, omdat hiervoor andere acceptatiecriteria gelden. Consument verzoekt om omzetting van de persoonlijke lening naar een verhoging binnen de hypothecaire geldlening, omdat daarmee zijn totale lasten lager zullen zijn. De Commissie oordeelt dat de Bank hiertoe niet verplicht is. De Bank heeft immers conform de geldende wet- en regelgeving gehandeld en heeft de acceptatiecriteria correct toegepast. Het enkele feit dat de totale maandlasten lager zouden zijn in het geval van een verhoging binnen de hypothecaire geldlening, is onvoldoende om de aanvraag toe te wijzen. De Commissie wijst de vorderingen af.

I. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van het Reglement Geschillencommissie financiële dienstverlening (hierna: haar Reglement) en op basis van de volgende stukken:

- de door Consument ingediende klacht;
- het verweerschrift van de Bank;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van de Bank.

De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies.

De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist.

2. Feiten

De Commissie gaat bij de beoordeling van dit geschil uit van de volgende feiten:

- 2.1 De Bank heeft in 2011 een hypothecaire geldlening aan Consument en zijn (inmiddels ex) partner verstrekt.
- 2.2 Consument en zijn ex-partner hebben de relatie beëindigd en de Bank heeft in 2016 het verzoek tot ontslag uit de hoofdelijke aansprakelijkheid van de ex-partner beoordeeld aan de hand van een verruimde toets NHG. De hypothecaire geldlening is geheel op naam van Consument gezet en zijn ex-partner is uit de hoofdelijkheid ontslagen.
- 2.3 Consument heeft in oktober 2018 een aanvraag tot verhoging van de hypothecaire geldlening van € 18.750,00 ingediend bij de Bank. De Bank heeft deze aanvraag op basis van de reguliere normen beoordeeld en afgewezen vanwege overschrijding van de maximale hoofdsom.
- 2.4 Consument heeft vervolgens, tevens in oktober 2018, een aanvraag voor een persoonlijke lening ter hoogte van € 19.000,00 ingediend bij de Bank. De Bank heeft de aanvraag goedgekeurd.
- 2.5 Consument meent dat de Bank de verhoging van de hypothecaire geldlening had moeten toewijzen en verwijst hiervoor naar de Tijdelijke regeling hypothecair krediet (hierna: de Tijdelijke Regeling). Hierin is, voor zover relevant, opgenomen:

“Artikel 3

1. De financieringslast van een hypothecair krediet mag niet hoger zijn dan de toegestane financieringslast.
2. (...)

Artikel 4

1. Een aanbieder van hypothecair krediet kan van artikel 3, eerste lid, afwijken indien:
 - a. het toetsinkomen, de financieringslast en de toegestane financieringslast zijn bepaald op grond van deze paragraaf,
 - b. de motivering van de afwijking wordt vastgelegd, met documenten wordt onderbouwd en berekeningen bevat waaruit blijkt dat de afwijkende situatie getoetst is op de in deze regeling gestelde normen en waarin wordt aangegeven waarom het verstrekken van het hypothecair krediet in de specifieke situatie verantwoord is;
 - c. (...)

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering van Consument

3.1 Consument vordert omzetting van de persoonlijke lening naar een verhoging van de hypothecaire geldlening en restitutie van het rentevershil tussen de persoonlijke lening en een onderhandse verhoging van de hypothecaire geldlening in de periode van oktober 2018 tot het moment van de omzetting.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort weergegeven, op de volgende grondslag. Consument stelt dat de Bank het klantbelang niet centraal heeft gesteld en voert hiertoe de volgende argumenten aan:

- de Bank heeft een minimale inspanning geleverd om in het klantbelang te adviseren en heeft te strak haar eigen beleidsregels gevolgd. De Bank dient de aanvraag tot verhoging van de hypothecaire geldlening te toetsen aan artikel 4 van de Tijdelijke Regeling. In dit artikel is bepaald dat de Bank kan afwijken van de reguliere toetsingskaders onder bepaalde voorwaarden. Er staat niets vermeld over een relatiebreuk of een andere uitzonderingsgrond. De basis is slechts dat moet worden aangetoond dat de verstrekking verantwoord en bestendig is. Aan die criteria voldoet Consument;
- door de verhoging van de hypothecaire geldlening zouden de totale maandlasten van Consument lager zijn dan hij nu onder de persoonlijke lening heeft. Een verhoging zou bovendien binnen de door de Bank gestelde norm vallen. Als de lasten van de persoonlijke lening bij de totale woonlasten worden gerekend, dan heeft feitelijk overkreditering plaatsgevonden;
- Consument begrijpt dat er twee verschillende toetsingskaders van toepassing zijn, maar dat is puur de 'meetlat' die wordt gebruikt. De door Consument gewenste verhoging van de hypothecaire geldlening had, binnen de mogelijkheden die de Tijdelijke Regeling biedt, als bestendig weggeschreven en gefiatteerd kunnen worden.

Verweer van de Bank

3.3 De Bank heeft, kort weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

- de aanvraag van een verhoging van een hypothecaire geldlening kan niet worden vergeleken met de aanvraag van een persoonlijke lening, omdat de aanvragen worden gebaseerd op verschillende verstrekkingnormen;
- de aanvraag voor een verhoging van een hypothecaire geldlening wordt beoordeeld op basis van het bruto inkomen en een lange looptijd (tot maximaal 30 jaar);
- de aanvraag voor een persoonlijke lening wordt beoordeeld op basis van het netto inkomen en een kortere looptijd (in dit geval acht jaar). De maandlasten zijn hoger door de kortere looptijd, omdat de lening in die tijd moet worden afgelost. Het verschil in maandlasten bestaat dus uit aflossing en niet uit rente.

Door de verschillen kan het voorkomen dat een gewenste lening niet kan worden verstrekt in de vorm van een verhoging van de hypotheek, maar wel in de vorm van een persoonlijke lening;

- als Consument in aanmerking was gekomen voor een verhoging van zijn hypothecaire geldlening, dan zou het rente verschil € 35,00 bruto (€ 20,00 netto) zijn geweest;
- (artikel 4 van de) Tijdelijke Regeling is niet van toepassing, omdat de aanvraag voor de verhoging van de hypothecaire geldlening was bedoeld voor een verbouwing en niet, zoals de Tijdelijke Regeling vereist, een bijzondere situatie. In 2016 is getoetst op basis van verruimde regels vanwege de noodzaak tot woningbehoud. Bovendien zien de uitzonderingen op bestaande hypotheek en niet voor nieuw aan te vragen hypotheek. Een verhoging is een aanvullende en dus nieuwe financiering.

4. Beoordeling

- 4.1 De Commissie stelt vast dat tussen partijen niet ter discussie staat dat verschillende toetsingskaders van toepassing zijn voor de beoordeling van een aanvraag voor een verhoging van een hypothecair krediet en voor de beoordeling van een aanvraag voor een persoonlijke lening. De vraag die aan de Commissie voorligt, is of de Bank de persoonlijke lening van Consument met terugwerkende kracht dient om te zetten in een verhoging van zijn hypothecaire geldlening.
- 4.2 De Bank heeft de aanvraag voor een verhoging van de hypothecaire geldlening getoetst aan het bruto inkomen van Consument en een looptijd van (maximaal) 30 jaar. De Bank heeft op basis hiervan geconcludeerd dat de aanvraag niet kon worden verstrekt. Consument heeft gesteld dat de Bank het klantbelang niet centraal heeft gesteld door deze aanvraag te weigeren, terwijl de Bank de aanvraag voor een persoonlijke lening wel heeft toegekend. Consument heeft hierbij gewezen op de mogelijkheid tot verruiming van het toetsingskader op grond van artikel 4 van de Tijdelijke Regeling. De Bank heeft gemotiveerd verweer gevoerd en waar nodig zal de Commissie hierop in het navolgende ingaan.
- 4.3 De Commissie stelt voorop dat de Bank bij het verstrekken van een lening verplicht is te waken tegen overkreditering (artikel 4:34 Wet op het financieel toezicht). Daarnaast is de Bank op grond van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen gebonden aan de Tijdelijke Regeling. In artikel 3 van de Tijdelijke Regeling is bepaald dat de financieringslast niet hoger mag zijn dan de toegestane financieringslast. Hiervan kan, zoals in artikel 4 is bepaald, worden afgeweken. Met de nadruk op *kan*, want dit is geen verplichting van de Bank. De Bank heeft immers een bepaalde mate van beleidsvrijheid, maar dient wel de relevante wet- en regelgeving in acht te nemen en de acceptatiecriteria correct toe te passen.

- 4.4 De Commissie oordeelt dat niet is komen vast te staan dat de Bank de aanvraag voor een verhoging van de hypothecaire geldlening ten onrechte heeft afgewezen. Het enkele feit dat de totale maandlasten lager zouden zijn dan in het geval van een persoonlijke lening, is geen reden om de aanvraag toe te wijzen. Het standpunt van Consument dat de basis slechts is dat de verstrekking verantwoord en bestendig dient te zijn, is dan ook te ongenueanceerd. De Bank heeft de toetsing conform de acceptatiecriteria verricht en niet is komen vast te staan dat deze incorrect zijn toegepast. De Bank kan niet worden verplicht een verhoging van de hypothecaire geldlening aan Consument te verstrekken. De Bank heeft Consument een alternatief geboden in de vorm van een persoonlijke lening, omdat Consument wel aan de daarvoor geldende acceptatiecriteria voldeed. Dat de totale maandlast hoger is, houdt niet in dat de aanvraag voor een verhoging ten onrechte is afgewezen.
- 4.5 De Commissie oordeelt op grond van de voorgaande overwegingen dat de klacht ongegrond is en wijst daarom de vorderingen af.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vorderingen af.

In artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.